

Fondul de Dezvoltare Durabilă Moldova

Prevenirea, identificarea și eliminarea riscurilor de fraudă și corupție în activitățile FDD Moldova

PLAN DE ACȚIUNI FDD MOLDOVA

februarie 2021

Secțiunea I. Introducere/privire generală

Pe data de 27 decembrie 2019 Consiliul de observatori al FDD Moldova a aprobat Politicile de prevenire și combatere a riscurilor de fraudă și corupție în activitățile entității (Politici antifraudă). Aprobarea acestor politici impune un proces continuu și flexibil de învățare și actualizare a controalelor interne, stimulentele, abilităților și proceselor de gestionare a riscurilor de fraudă și corupție. În conformitate cu Politicile antifraudă de asigurarea implementării acestora este responsabil Consiliul de Observatori, managementul și echipa de implementare a FDD Moldova.

În cadrul abordării comprehensive, consecvente și explicite față de procesul de prevenire, identificare și eliminare a riscurilor de fraudă și corupție, în vederea implementării Politicilor antifraudă aprobate, FDD Moldova a elaborat și urmează să implementeze Planul de acțiuni specific activităților desfășurate în vederea reducerii riscurilor sus-menționate.

Acest Plan de acțiuni, elaborat se bazează pe rezultatele evaluărilor riscurilor de fraudă și corupție specifice activităților FDD Moldova și detaliază metodele și mecanismele corespunzătoare cu ajutorul cărora FDD Moldova va gestiona riscurile de fraudă și corupție.

În conformitate cu Politicile antifraudă, echipa de management a FDD Moldova va coordona activ procesul de identificare și prevenire a riscurilor de fraudă și corupție în procesul de implementare a activităților FDD Moldova. Multe din instrumentele și tehnicile prevăzute în prezentul document vor fi implementate în coordonare cu echipa de management și Consiliul de Observatori al FDD Moldova. Acest Plan de acțiuni este un instrument de gestionare atât pentru echipa de management a FDD Moldova, cât și Consiliul de Observatori al acesteia. Consiliul de Observatori va avea o implicare largă în implementarea prezentului Plan de acțiuni, prin aprobarea proiectului final și monitorizarea implementării Planului dat.

Planul de acțiuni conține o analiză detaliată și o strategie de monitorizare care prevede măsurile de eliminare a riscurilor specifice fiecărei activități.

Odată aprobat de către Consiliul de Observatori al FDD Moldova, Planul de acțiuni va fi făcut public pe pagina web a FDD Moldova.

Secțiunea II. Metodologia

Managementul FDD Moldova pe parcursul implementării Programului Compact a beneficiat de un curs de instruire privind combaterea cazurilor de fraudă și corupție pentru entitatea responsabilă, CPM și contractori. În cadrul instruirii au fost explicate detaliat noțiunea de fraudă și corupție, politica CPM, precum și aplicarea acestor definiții în procesul de implementare a proiectelor, impactul negativ al fraudei și corupției și modalitatea de raportare a cazurilor de fraudă și corupție, precum și măsurile care trebuie luate pentru a preveni, identifica și elimina aceste fenomene.

Urmare aprobării Politicilor antifraudă în cadrul entității a fost formată Echipa de evaluare a riscurilor, care a inițiat discuții și consultări cu privire la procesul de evaluare a riscurilor cu responsabilii de implementarea activităților din cadrul FDD Moldova.

În rezultatul interacțiunii și consultărilor, echipa FDD Moldova a priorizat riscurile posibile specifice activităților implementate. În același timp au fost identificate măsurile de minimizare a riscurilor cu prioritate înaltă.

În baza rezultatelor Evaluării riscurilor, FDD Moldova a elaborat acest Plan de acțiuni pentru eliminarea riscurilor cu prioritate înaltă specifice activităților sale. Prezentul Plan prevede riscurile și măsurile de eliminare a riscurilor de fraudă și corupție (inclusiv aspectele de finanțare și resursele necesare).

Secțiunea III. Transparența

Politicile antifraudă prevăd un rol esențial al transparenței în activitățile de implementare și informației prezentate de țările care implementează programe Compact în eforturile lor de combatere a corupției. FDD Moldova va asigura transparența procesului de implementare a Planului de acțiuni. Proiectul final al Planului de acțiuni va fi prezentat Consiliului de Observatori pentru aprobare. Documentul aprobat, precum și modificările ulterioare ale acestuia, vor fi publicate pe pagina web a FDD Moldova (<http://www.sda.gov.md/>).

Secțiunea IV. Riscurile de fraudă și corupție de prioritate înaltă identificate în cadrul evaluării și acțiunile de eliminare a acestor riscuri

Conducerea FDD Moldova este conștientă de faptul că abordarea promptă a riscurilor și semnalelor este o precondiție pentru prevenirea, identificarea și eliminarea la timp a riscurilor de fraudă și corupție. Această secțiune a Planului de acțiuni descrie doar riscurile care au fost clasificate drept riscuri cu prioritate înaltă. Secțiune ce urmează descrie modul în care managementul FDD Moldova definește rolurile și responsabilitățile și alocă resursele necesare pentru implementarea Planului de acțiuni.

1. Activitatea asigurarea durabilității investițiilor în infrastructura de irigare și susținerea transferului managementului către Asociațiile Utilizatorilor de Apa pentru Irigare (AUAI)/subactivitatea Investiții în infrastructura centralizată de irigare

Riscul 1

RISC SECTORIAL	Performanța scăzută a antreprenorilor pentru lucrări de construcție și Responsabilului tehnic cauzată de practicile fraudulente.
RISC DE ACTIVITATE SAU SUB- ACTIVITATE (DESCRIE MODUL ÎN CARE RISCU SECTORIAL APARE ÎN ACTIVITATEA FDD)	Înlocuirea materialelor și/sau lucrărilor; înțelegeri între Responsabilului tehnic și antreprenori și, prin urmare, monitorizarea necorespunzătoare a situației.
FACTORII STANDARD DE MITIGARE AI CPM (GP, Ghidul pentru entitățile responsabile, ETC.)	Ghidul de procurări al CPM. Proceduri clare pentru finalizarea, examinarea și acceptarea lucrărilor de construcție. Efectuarea controlului calității de către Responsabilul tehnic; asigurarea calității de către antreprenori. Testarea de rutină a materialelor în modul prevăzut de contractele semnate. Aplicarea perioadei de garanție de un an pentru soluționarea defectelor. Efectuarea de către FDD Moldova a vizitelor și controalelor inopinate la fața locului.
<u>ALȚI FACTORI DE MITIGARE IMPLEMENTAȚI DEJA DE FDD MOLDOVA</u>	Atragerea reprezentantului AUAI (gestionarul SCI) în supravegherea lucrărilor pe șantier. Consultarea opiniei reprezentanților Agenției „Apele Moldovei” în cazurile când este nevoie de o opinie independentă asupra unor eventuale modificări majore la proiectul inițial. Ședințe de inițiere: FDD Moldova va comunica clar așteptările sale față de antreprenori și va avea o abordare strictă, riguroasă și exigentă în acceptarea calității lucrărilor (calitatea sub-standard va fi remediată fără a aștepta perioada de garanție a lucrărilor).

ALTE ACȚIUNI DE MITIGARE POSIBILE PENTRU RISCURILE DE <u>PRIORITATE ÎNALTĂ</u>	Nu sînt necesare datorită faptului că deja au fost luate măsuri eficiente de mitigare.
Costuri adiționale (dacă este cazul)	Fără costuri adiționale.
Persoana responsabilă	Vitalie Titei, Expert în infrastructură FDD Moldova
Perioada de executare	Perioada de valabilitate a contractelor de lucrări.

Riscul 2

RISC SECTORIAL	Justificarea falsă a modificărilor la contracte încheiate pentru efectuarea unor lucrări inutile.
RISC DE ACTIVITATE SAU SUB-ACTIVITATE (DESCRIE MODUL ÎN CARE RISCUL SECTORIAL APARE ÎN ACTIVITATEA FDD)	Falsificarea informației de către antreprenori în vederea solicitării fondurilor adiționale pentru procurarea materialelor în cantități excesive sau pentru efectuarea lucrărilor inutile.
FACTORII STANDARD DE MITIGARE AI CPM (GP, GHIDUL ER, ETC.)	Controlul strict al lucrărilor propuse în conformitate cu condițiile proiectului, cerințelor și specificațiilor tehnice din contractele încheiate. Aprobarea de către FDD Moldova a oricăror modificări la contractele semnate conform matricei de aprobări parte componentă a Ghidului de procurări al CPM.
<u>ALȚI FACTORI DE MITIGARE IMPLEMENTAȚI DEJA DE FDD MOLDOVA</u>	Examinarea independentă a modificărilor propuse la proiect (de ex. prin consultarea poziției Agenției „Apele Moldovei”, Proiectantului și AUAI). Efectuarea controalelor inopinate la fața locului.
ALTE ACȚIUNI DE MITIGARE POSIBILE PENTRU RISCURILE DE <u>PRIORITATE ÎNALTĂ</u>	Nu sînt necesare datorită faptului că deja au fost luate măsuri eficiente de mitigare.
Costuri adiționale (dacă este cazul)	Fără costuri adiționale.
Persoana responsabilă	Vitalie Titei, Expert în infrastructură FDD Moldova
Perioada de executare	La solicitarea modificărilor în proiect de către Antreprenor.

Riscul 3

RISC SECTORIAL	Practici de prezentare a facturilor false.
RISC DE ACTIVITATE SAU SUB-ACTIVITATE (DESCRIE MODUL ÎN CARE RISCUL SECTORIAL APARE ÎN ACTIVITATEA FDD)	Antreprenorul ar putea încerca să minimizeze costurile și să-și majoreze profitul prin reducerea calității și/sau cantității lucrărilor de construcție.

FACTORII STANDARD DE MITIGARE AI CPM (GP, GHIDUL ER, ETC.)	Efectuarea măsurărilor la fața locului de către Responsabilul tehnic la toate etapele de executare a lucrărilor ce devin ascunse. Stabilirea procedurii de modificare a prevederilor contractului numai cu aprobarea prealabilă din partea FDD Moldova. Efectuarea controalelor inopinate la fata locului din partea Responsabilului tehnic și inginerilor contractați de FDD Moldova.
<u>ALȚI FACTORI DE MITIGARE IMPLEMENTAȚI DEJA DE FDD MOLDOVA</u>	Desemnarea și supravegherea executării lucrărilor din partea AUAI, gestionar al SCI reabilitat.
ALTE ACȚIUNI DE MITIGARE POSIBILE PENTRU <u>RISURILE DE PRIORITATE ÎNALTĂ</u>	Nu sânt necesare datorită faptului că deja au fost luate măsuri eficiente de mitigare.
Costuri adiționale (dacă este cazul)	Fără costuri adiționale.
Persoana responsabilă	Vitalie Titei, Expert în infrastructură FDD Moldova
Perioada de executare	Perioada de valabilitate a contractelor de lucrări.

2. Activitatea asigurarea durabilității investițiilor în infrastructura de irigare și susținerea transferului managementului către Asociațiile Utilizatorilor de Apa pentru Irigare (AUAI)/subactivitatea Acordarea asistenței AUAI în dezvoltarea și fortificarea capacităților de gestionare sustenabilă a sistemelor centralizate de irigare (SCI)

Riscul 1

RISC SECTORIAL	Neasigurarea integrității infrastructurii de irigare reabilitate și transmise în gestiune AUAI.
RISC DE ACTIVITATE SAU SUB- ACTIVITATE (DESCRIE MODUL ÎN CARE RISCUL SECTORIAL APARE ÎN ACTIVITATEA FDD)	Distrugerea sau degradarea infrastructurii reabilitate din finanțarea CPM va avea efecte negative asupra modelului de reformare a sectorului de irigare propus și implementat în cadrul Programului Compact.
FACTORII STANDARD DE MITIGARE AI CPM (GP, GHIDUL ER, ETC.)	Transmiterea patrimoniului reabilitat în cadrul infrastructurii centralizate de irigare în proprietatea publică a statului (Agenției „Apele Moldovei”), cu preluarea în gestiune (comodat) a patrimoniului de către AUAI. Acest mecanism a fost stabilit în Planul de închidere a Programului Compact, precum și în scrisorile de implementare CPM, obligatorii pentru executare.
<u>ALȚI FACTORI DE MITIGARE IMPLEMENTAȚI DEJA DE FDD MOLDOVA</u>	FDD Moldova prin intermediul consultanților angajați va continua măsurile de monitorizare a respectării de către AUAI a obligațiilor asumate la preluarea în comodat a SCI, proprietatea publică a statului. AUAI au fost puse la dispoziție mai multe produse informaționale elaborate cu suportul financiar al FDD Moldova și ajustate necesităților asociațiilor, care urmează să ridice capacitățile asociației în gestionarea patrimoniului public a statului. Vor fi continuate instruirile pentru fortificarea capacităților personalului AUAI pentru gestionarea sustenabilă a SCI.

ALTE ACȚIUNI DE MITIGARE POSIBILE PENTRU RISCURILE DE <u>PRIORITATE ÎNALTĂ</u>	Participarea aleatorie în cadrul inventarierilor anuale a patrimoniului gestionat de AUAJ. Sesizarea Agenției „Apele Moldovei” privind distrugerea/sustragerea bunurilor proprietate publică a statului.
Costuri adiționale (dacă este cazul)	Fără costuri adiționale
Persoana responsabilă	Serghei Pânzaru, Consultant juridic Suport activități AUAJ.
Perioada de executare	Permanent

Riscul 2

RISC SECTORIAL	Consumul fraudulos al apei pentru irigare.
RISC DE ACTIVITATE SAU SUB- ACTIVITATE (DESCRIE MODUL ÎN CARE RISCUL SECTORIAL APARE ÎN ACTIVITATEA FDD)	Urmare consumului fraudulos al apei pentru irigare se vor diminua veniturile AUAJ, care va periclita durabilitatea investițiilor Programului Compact, inclusiv celor din perioada post-Compact.
FACTORII STANDARD DE MITIGARE AI CPM (GP, GHIDUL ER, ETC.)	AUAJ vor dispune de organele de conducere, executive și de control prevăzute conform Legii nr. 171 din 09.07.2010 cu privire la asociațiile utilizatorilor pentru irigații.
<u>ALȚI FACTORI DE MITIGARE IMPLEMENTAȚI DEJA DE FDD MOLDOVA</u>	Participarea regulată a reprezentantului FDD Moldova în cadrul ședințelor Consiliilor de Administrare ale asociațiilor, precum și sesizarea după caz a Comisiilor de Cenzori AUAJ.
ALTE ACȚIUNI DE MITIGARE POSIBILE PENTRU <u>RISCURILE DE PRIORITATE ÎNALTĂ</u>	Informarea Agenției „Apele Moldovei” privind cazurile de consum fraudulos al apei pentru irigare, în vederea adoptării unor măsuri legale pentru stoparea ilegalităților.
Costuri adiționale (dacă este cazul)	Fără costuri adiționale
Persoana responsabilă	Serghei Pânzaru, Consultant juridic Suport activități AUAJ.
Perioada de executare	Pe parcursul sezonului de irigare

3 Activitatea Acces la Finanțare (AAF)/subactivitatea Implementarea și monitorizarea Programului Vânzări în rate 2 KR

Riscul 1

RISC SECTORIAL	Utilizarea neconformă sau contrar destinației a finanțării Programului de Vânzări în Rate 2 KR
RISC DE ACTIVITATE SAU SUB- ACTIVITATE (DESCRIE MODUL ÎN CARE RISCUL SECTORIAL APARE ÎN ACTIVITATEA FDD)	Utilizarea finanțării din Program pentru alte scopuri decât cele autorizate de către FDD Moldova

<p>FACTORII STANDARD DE MITIGARE AI CPM (GHIDUL ER, ETC.)</p>	<p>Manualul de Operațiuni privind Programul de Vânzări în Rate 2KR în Agricultură Performantă Irigată pentru perioada Post-Compact (MO Post-Compact) prevede procedurile și procesele de accesare a Programului, factorii principali, criteriile de eligibilitate pentru investiții și solicitanții Vânzărilor în Rate, utilizarea corespunzătoare și necorespunzătoare a Fondurilor.</p> <p>MO Post-Compact și Acordul de împrumut semnat cu Agenția pentru Dezvoltarea și Modernizarea Agriculturii (ADMA) prevede responsabilitatea ADMA de a examina solicitările de finanțare conform Programului, inclusiv eligibilitatea acestora. Etapa post-finanțare – ADMA este responsabilă de monitorizarea continuă a utilizării finanțării acordate, precum și asigurarea rambursării în termen a finanțării..</p>
<p><u>ALȚI FACTORI DE MITIGARE IMPLEMENTAȚI DEJA DE FDD MOLDOVA</u></p>	<p>Raportarea trimestrială de către ADMA către FDD Moldova. Auditul periodic al mijloacelor CPM va include și Programul de vânzări în Rate 2KR din punctul de vedere al utilizării corespunzătoare a fondurilor.</p>
<p>ALTE ACȚIUNI DE MITIGARE POSIBILE PENTRU RISCURILE DE <u>PRIORITATE ÎNALTĂ</u></p>	<p>Controale planificate și inopinate la beneficiarii Programului din partea FDD Moldova în persoana Liderului AAF.</p>
<p>Costuri adiționale (dacă este cazul)</p>	<p>Fără costuri adiționale.</p>
<p>Persoana responsabilă</p>	<p>Andrei Cojocaru, Lider AAF FDD Moldova.</p>
<p>Perioada de executare</p>	<p>Toate etapele procesului de depunere a solicitărilor de finanțare și gestionare a acestora. Deciziile luate colectiv cu participarea responsabililor din cadrul FDD Moldova: Directorului Executiv, Liderului AAF, Directorului finanțe și administrare și Consilierului juridic.</p>

4 Administrarea programului

Riscul 1

<p>RISC SECTORIAL</p>	<p>Riscul de influențare a membrilor comisiei de evaluare tehnică de către persoane terțe pentru procurările unde aceștia ar putea avea interes.</p>
<p>RISC DE ACTIVITATE SAU SUB- ACTIVITATE (DESCRIE MODUL ÎN CARE RISCUL SECTORIAL APARE ÎN ACTIVITATEA FDD)</p>	<p>Această influență va duce la concurență neloială între ofertanți și va genera un risc de reputație pentru FDD Moldova.</p>
<p>FACTORII STANDARD DE MITIGARE AI CPM (GP, GHIDUL ER, ETC.)</p>	<p>Aplicarea cu strictețe a Ghidului de procurări al CPM.</p>
<p>ALȚI FACTORI DE MITIGARE IMPLEMENTAȚI DEJA DE FDD MOLDOVA</p>	<p>Utilizarea procedurii de consens la evaluare. FDD Moldova va crea comisia de selectare independentă, cu participarea după caz a reprezentanților autorităților implicate.</p>
<p>ALTE ACȚIUNI DE MITIGARE POSIBILE PENTRU RISCURILE DE <u>PRIORITATE ÎNALTĂ</u></p>	<p>Nu sînt necesare datorită faptului că deja au fost luate măsuri eficiente de mitigare.</p>
<p>Costuri adiționale (dacă este cazul)</p>	<p>Fără costuri adiționale.</p>

Persoana responsabilă	Ion Borș, Consilier juridic FDD Moldova.
Perioada de executare	Permanent, în perioada de desfășurare a procurărilor

Riscul 2

RISC SECTORIAL	Rata joasa de participare la concursuri de lucrări de construcție
RISC DE ACTIVITATE SAU SUB-ACTIVITATE (DESCRIE MODUL ÎN CARE RISCUL SECTORIAL APARE ÎN ACTIVITATEA FDD)	Lucrări de construcție solicitate in cadrul unul proces de procurare sunt complexe cu specific tehnic de diferită natură. Companii care posedă capacități si experiență pentru a îndeplini astfel de lucrări sunt în număr limitat prezente pe piața internă.
FACTORII STANDARD DE MITIGARE AI CPM (GP, GHIDUL ER, ETC.)	Aplicarea cu strictețe a Ghidului de procurări al CPM.
ALȚI FACTORI DE MITIGARE IMPLEMENTAȚI DEJA DE FDD MOLDOVA	Diversificarea diseminării invitațiilor de participare la procesele de procurare. Proiecte de execuție pentru lucrări de construcție elaborate cu multă detaliere și grad de claritate.
ALTE ACȚIUNI DE MITIGARE POSIBILE PENTRU RISCURILE DE PRIORITYATE ÎNALTĂ	Segregarea volumelor de lucrări de construcție în loturi în funcție de natura și specificul acestora. Flexibilitatea criteriilor de calificare a companiilor potențial participante la concursuri lansate de FDD Moldova.
Costuri adiționale (dacă este cazul)	Pentru masurile propuse nu se prevăd costuri adăugătoare.
Persoana responsabilă	Ion Borș, Consilier juridic FDD Moldova, Leonid Mazilu – Consultant procurări FDD Moldova.
Perioada de executare	Permanent, în perioada de desfășurare a procurărilor

Secțiunea V. Graficul de implementare, monitorizare și raportare

FDD Moldova va prezenta rapoarte regulate și ad hoc (la solicitare) Consiliului de Observatori cu privire la implementarea Planului de acțiuni.

VI. Modificări

Pentru o gestionare eficientă a riscurilor este nevoie de o abordare flexibilă, activă, continuă de învățare a celor mai bune practici și abilități. Lecțiile învățate vor contribui la eficientizarea strategiei de monitorizare a Planului de acțiuni. Prin urmare, se propune evaluarea în continuare a riscurilor de fraudă și corupție în activitățile FDD Moldova, cu actualizarea și îmbunătățirea Planului de acțiuni.

Modificările la Planul de acțiuni vor fi inițiate de conducerea FDD Moldova, responsabilii de implementarea activităților, membrii Consiliului de Observatori al FDD Moldova. Fiecare modificare operată în Planul de acțiuni va fi comunicată Consiliului de Observatori în formă de proiect pentru examinare și comentarii. În baza acestora, FDD Moldova va elabora proiectul final pentru prezentare și aprobarea finală de către Consiliul de Observatori. Versiunea finală a Planului de acțiuni modificate va fi plasată pe pagina web a FDD Moldova.